

Natuurschade door 'Stedelijk Afvalwater' in Gent.

Probleemstelling

Wie kent de term 'stedelijk afvalwater'? Wie spreekt van 'Stikstof in de stad'? En toch zijn hier zeer ernstige problemen. Wie gelooft U, als je zegt dat het Gentse Station voor waterzuivering zelf dagelijks 430 kg Stikstof in de Leie stort. Dit is in feite 1720 kg nitraat per dag. Stel je voor dat een varkensbedrijf een gelijkaardige vergunning vraagt. Dan zou je moeten vragen of het bedrijf 1000 ha landbouwgrond heeft om die nitraten te spreiden.

En toch is dit cijfer gewoon een omrekening van de officieel-gemelde stikstof-emissie van de Gentse RWZI, Ossemeersen. Men noemt het gewoon 'effluent' en het krijgt de Vlaamse zegen.

Dit is mogelijks de grootste N-emissie in Vlaanderen, maar het is niet de enige grote N-emissie op Gents grondgebied. Aan de zuidkant van Gent ligt een zone bij de Maaltebeek met zware stikstof-pollutie. Het rioolwater stroomt er grotendeels recht naar de beek, nu een dode beek die ook 5 naastliggende natuurgebieden pollueert en recenter ook een geologische aquifer, van kust tot Kempen en in Nederland.

Mogen we aandacht vragen om volgende reden: in maart is een nieuwe EU-richtlijn 2024/1203 goedgekeurd die dergelijke lozingen gewoon 'rechtelijke delicten' noemt, met bijvoeging dat niet alleen rechtspersonen maar ook individuele personen, met leidinggevende of controlerende bevoegdheid, sancties kunnen krijgen.

Korte leidraad binnen gegeven problematiek

- 1) Officieel zijn er twee soorten 'stedelijk afvalwater': DWA = droogweer-afvalwater en RWA = regenweer-afvalwater. Dit laatste is een misleidende benaming. RWA is geen afval, wel direct herbruikbaar; het is regenwater, opgevangen door stedelijke verharding. Tegengesteld, DWA is bewoners-afval die we onder watervorm afvoeren uit onze gebouwen. DWA en RWA zijn twee totaal verschillende producten, die een totaal verschillende verwerking vragen. Al 50 jaar vraagt men bij nieuwbouw de twee producten gescheiden op te leveren aan het rioolstelsel. Nu vraagt Farys gescheiden afvoer bij alle gebouwen, ook oudere. Als Farys dat vraagt voor de privéterreinen, mogen we vragen dat Farys ook **hetzelfde doet op openbaar terrein: scheiding dus van RWA/DWA bij alle riolen**. Aquafin heeft beide types 'afval' genoemd en ze samen iets te gemakkelijk in mengriolen gestopt, alles onder dezelfde deksels. Dit is de toestand die we nu kennen in het Maaltebeekbekken. Als het RWA hier door regenweer tot overstorten komt, gebeurt automatisch ook overstort van het DWA, onvermijdelijk met grote natuurschade. Eerst bij goede scheiding kan men voor DWA en RWA de passende behandeling inzetten.
- 2) Alle DWA van een omschreven gebied moet dan samengebracht op een plaats geschikt voor zuivering. Hier ligt de grote illusie van Aquafin: breng alles naar de Ossemeersen. Dit is een totale mislukking geworden, die men best vergeet. Er is wel **nood aan een nieuwe plaatselijke RWZI**. Nu gebeurt het "wilde overstorten in de Maaltebeek" op een zeer kwetsbare plaats, vlak boven de open aquifer. Juist daarnaast is die aquifer wel gesloten door een kleilaag. Boven op dit 'dak' lijkt een veilige plaats voor het verzamelen en zuiveren van die zuidelijke DWA.
- 3) Bij de probleemstelling is al gesteld dat een klassiek RWZI, niet 100% zuivert. Er blijft **ca 20 % ongezuiverd**. Die rest-effluent zal er ook zijn bij de nieuwe RWZI, maar de kleikuip zou juist toelaten een passende 'nazorg' te geven aan die effluent. Kleibodem is ideaal **geschikt voor een rietveld**, dat niet alleen stikstof opneemt, maar een eigen biotoop gaat vormen
- 4) Er blijft wel nog die grote 19% effluent op de Ossemeersen, met aldaar weinig eigen vrije ruimte voor rietveld, maar er zijn ook andere vormen van 'secundaire' zuivering. Blijft te onderzoeken en kijk in Nederland, waar men spreekt van 'herwinnen van grondstoffen' en van 'waterfabriek'.